

JÕÕPRE LASTEAED JÕMMU

ÕPPEKAVA

JÕÕPRE 2013

Sisukord

1 LASTEAIA MOTO, VISIOON, MISSIOON JA PÕHIVÄÄRTUSED	4
2 ÕPPEKAVA ÜLDSÄTTED	5
2.1 Lasteasutuse liik ja eripära	6
3 ÕPPE JA KASVATUSTÖÖ EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED, SISU JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL VANUSETI	7
3.1 Jõõpre lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid-	7
3.2 Valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu ja lõimivad tegevused	7
3.3 Valdkond Mina ja keskkond	9
3.3.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk	9
3.3.2 Valdkonna Mina ja keskkond sisu	9
3.3.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted	9
3.3.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti	10
3.4 Valdkond Keel ja kõne	13
3.4.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk	13
3.4.2 Valdkonna Keel ja kõne sisu:	13
3.4.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted:	13
3.4.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti	14
3.5 Valdkond Matemaatika	17
3.5.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk	17
3.5.2 Valdkond Matemaatika sisu:	17
3.5.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted	17
3.5.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti	18
3.6 Valdkond Kunst	21
3.6.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk	21
3.6.2 Valdkonna Kunst sisu:	21
3.6.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted	21
3.6.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti	22
3.7 Valdkond Muusika	25
3.7.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk	25
3.7.2 Valdkonna Muusika sisu:	25
3.7.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted	25
3.7.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti	26
3.8 Valdkond Liikumine	28
3.8.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk	28
3.8.2 Valdkonna Liikumine sisu:	28
3.8.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõisted	28
3.8.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti	29
3.9 Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted, korraldus (päevakava koostamine, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus, sealhulgas suveperioodil) ja õpikäsitus	31
3.9.1 Jõõpre lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse korraldamise põhimõteteks on:	31
3.9.2 Õppeaasta korraldus	31
3.9.3 Õpikäsitus	32
3.10 Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ning korraldus	34
3.11 Hinnatavad üldoskused	35
3.11.1 Mänguoskused	35
3.11.2 Hinnatavate üldoskuste aasta üldeesmärk:	35

3.11.3 Tunnetus- ja õpioskused	37
3.11.4 Sotsiaalsed ja enesekohased oskused.....	40
3.12 Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus	43
3.13 Lapsevanematega koostöö põhimõtted.....	43
3.14 Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	44
LISA 1 Lasteaia tähtpäevad ja traditsioonid	45
LISA 2 Koolivalmiduskaart	46

LASTEAIA MOTO, VISIOON, MISSIOON JA PÕHIVÄÄRTUSED

Moto- LASTEAED ON MÄNGUMAA- MÄNGIDES SA TARGAKS SAAD.

Missioon- Jõõpre Lasteaed annab emakeelse alushariduse vastavalt õppekavale 2. – 7. aastastele lastele, toetades kodukandi kultuuripärandi säilimist, arendades last läbi õuesõppe.

Põhiväärtused:

1. Kvalifitseeritud, loov personal.
2. Emakeelse alushariduse omandamise võimalus.
3. Laste mitmekülgne arendamine, igakülgne ettevalmistus kooliks.
4. Kultuuripärandi säilitamine.
5. Avatus perekonnale.
6. Lasteaia paindlikkus ja omanäolisus.
7. Looduslikus keskkonnas mängu kaudu lapsest lähtuv kasvatamine ja avastuslik õpetamine.

Visioon- Lasteaed peab silmas laste ja lastevanemate, personali, ühiskonna, koostööpartnerite ja Audru Vallavalitsuse huve. Jõõpre Lasteaias on :

- mitmekesine, uuendustele avatud õppe- ja kasvatustegevus;
- hea õpikeskkond;
- optimaalne laste arv;
- väljakujunemisel hea meeskonnatöö;
- toimiv koostöö lastevanematega ja hoolekoguga;
- personalil võimalused enesetäiendamiseks ja arendamiseks.

☞ **ÕPPEKAVA ÜLDSÄTTED**

Jõõpre lasteaia õppekava on koostatud lapsest lähtuvalt ja suunatud lapse arenemisele ja kasvamisele kui põhiprotsessile lasteaias.

Jõõpre lasteaia õppekava Jõõpre lasteaia liigist ja eripärast ning on vastavuses Koolieelse Lasteasutuse Seaduse ja Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekavaga (kinnitatud Vabariigi Valitsuse 29. mai 2008. a määrusega nr 87).

Jõõpre lasteaia õppekava koostamisest ja arendamisest võtsid osa lasteasutuse pedagoogid, kaasates vanemaid.

Koolieelse lasteasutuse õppekavades esitatakse-

1. Lasteasutuse liik ja eripära;
2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti;
3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus), sealhulgas suveperioodil (juuni, august);
4. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus;
5. Erivajadustega laste arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus;
6. Lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas korraldus;
7. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

2.1 Lasteasutuse liik ja eripära

Jõõpre lasteaed on koolieast noorematele lastele hooldu ja alushariduse omandamist võimaldav õppeasutus.

- Jõõpre lasteaias on moodustatud noorem- ja vanem rühm. Noorema rühma nimetus on Mõmmikud ja vanema rühma nimi on Mürakarud. Nooremas rühmas on kahe- kuni nelja-aastased, vanemas rühmas on nelja- kuni seitsmeaastased lapsed.
- Lasteaed asub Pärnu linnas Jõõpre külas. Lastel on võimalik viibida õues, jalutada looduses, tutvuda kodukoha maaelu- ja töödega, õppida tundma taimi ja loomi. Lastele on olemas mänguväljak, mis on piiratud aiaga.

Rühma registreeritud laste arv lasteasutuses on järgmine:

- 1) nooremas rühmas kuni 18+2 last;
- 2) vanemas rühmas kuni 18+2 last

Laste arv rühmas varieerub erinevatel õppeaastatel vastavalt vajadusele.

Jõõpre lasteaias toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles.

■ **ÕPPE JA KASVATUSTÖÖ EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED, SISU JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL VANUSETI**

ÜLDEESMÄRK: Looduslikus keskkonnas mängu kaudu lapsest lähtuv kasvatamine ja avastuslik õpetamine.

3.1 *Jõõpre lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid-*

- Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös.
- Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.
- Lapsed õpivad mängu kaudu looduslikus keskkonnas ümbritsevat elu.
- Lapsed on aktiivsed õppijad ja oskavad teha valikuid.

3.2 *Valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu ja lõimivad tegevused*

- Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest.
- Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse seitsmes valdkonnas:

1. mina ja keskkond
2. keel ja kõne
3. eesti keel kui teine keel
4. matemaatika
5. kunst
6. muusika
7. liikumine

VALDKOND TEGEVUS

Mina ja keskkond	Kuulamine ja kõnelemine
Keel ja kõne	Lugemine ja kirjutamine
Matemaatika	Vaatlemine ja uurimine Võrdlemine ja arvutamine
Kunst	Kunstitegevused
Muusika	Muusikategevused
Liikumine	Liikumistegevused

LASTEASUTUSE EESMÄRGIKS ON, ET LAPS SAAB ISEENDAGA HAKKAMA,

KUI:

- * ON aktiivne,
- * ON iseseisvalt tegutsev,
- * ON mitmekülgne,
- * ON võimeline koostööks,
- * OSKAB end ümber häälestada,
- * VIIB ettevõetud tegevuse lõpule,
- * ON oma töö tulemustest huvitatud;
- * TEAB viisakusreegleid;
- * TUNNEB liiklusreegleid.

3.3 Vald kond Mina ja keskkond

3.3.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk

Laps-

- mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka teiste rahvuste kultuuritraditsioone;
- väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- märkab nähtusi ja muutusi looduses.

3.3.2 Vald konna Mina ja keskkond sisu

- 1) sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldnimelikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid, tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
- 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
- 3) tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

3.3.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;

- 2) suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kuulates helisid;
- 3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- 4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeldusi tegema;
- 5) suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma

3.3.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

MINA JA KESKKOND

NOOREM RÜHM		VANEM RÜHM	
<i>1,5 -3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>3 – 4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>4-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>
Ütleb küsimise korral oma eesnime.	Ütleb küsimise korral oma ees- ja perekonnanime;	Oskab öelda oma nime, vanuse ja soo;	Tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms;
Tunneb ära pereliikmed piltidelt	Nimetab pereliikmeid: ema, isa, õde, vend;	Teab õdede ja vendade nimesid; kirjeldab oma perekonda (pereliikmed);	Kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
	Nimetab pereliikmete koduseid toimetusi;	Oskab nimetada vanemate ameteid; loetleb tuntumate ametite juurde kuuluvaid töövahendeid;	Nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid;
	Leiab Eesti lippu nähes erinevate värvide seast Eesti	Teab oma rahvust ja keelt ning riigi tähtsamaid	Nimetab Eesti riiklike sümboleid ja rahvatraditsioone;

	lipu värvid;	sümboleid; oskab nimetada sündmusi, mille puhul heisatakse riigilipp;	
--	--------------	---	--

5)	Oskab haiget saanud sõpra lohutada;	Oskab andeks anda ja lohutada; oskab nimetada inimeste erinevusi;	Mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused;
6)	Nimetab toiduaineid, mis on inimese tervisele kasulikud,	Nimetab toiduaineid mida tuleks süüa iga päev; nimetab tervist hoidvaid tegevusi;	Oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku;
7)	Teab mõistete hea ja paha tähendust;	Teab mõistete õige ja vale tähendust; teab mõistete ausus ja autus tähendust ning oskab vastavalt käituda;	Julgeb keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik;
8)	Nimetab toiduaineid, mis on tervisele kasulikud (puuviljad);	Nimetab tervist hoidvaid tegevusi (tervislik toit, uni, sport); kirjeldab, mida tähendab tema jaoks terve olemine;	Kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist;
9)	Nimetab hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi;	Teab hammaste hooldamise vahendeid; nimetab hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi (hammaste pesemine, tervislik toitumine, hambaarsti juures käimine);	Järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist;
10)	Teab, et prügi visatakse selleks ettenähtud kohta;	Oskab hoida enda ümber puhtust looduses, kodu ümbruses jm; soovib osaleda looduse korrastamises;	Suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt;
11)	Teab, et mõned loomad elavad metsas ja mõned inimeste juures;	Oskab küsimise korral nimetada tuttavat looma ja tema kehaosi; oskab nimetada tuttavaid linde;	Kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi;
12)	Oskab küsimise	Eristab ning nimetab	Kirjeldab loodust ja

	korral iseloomustada ööd (on pime) ja päeva (on valge);	päeva ja ööd; eristab ning nimetab nädalat (nimetab nädalapäevi);	inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring;
13)	Teab, et taimed ja loomad vajavad kasvamiseks vett ja toitu;	Teab, et taimed ja loomad vajavad kasvamiseks vett, valgust ja õhku; oskab kirjeldada erineva temperatuuri mõju taimedele, loomadele ja inimesele;	Selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad;
14)	Oskab nimetada erinevaid ilmastikunähtusi (sajab lund, vihma, päike paistab);	Nimetab ilmastikunähtusi ja kirjeldab neid; teab õhu vajalikkust ja kasutamist;	Selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest;
15)	Teab, et inimene saab talvel loomi aidata;	Mõistab, et on vaja istutada puid ja muid taimi; teab, kuidas loomi talvel aidata ja oskab seda teha;	Mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale;
16)	Nimetab esemeid, mis võivad olla ohtlikud (nuga, käärid);	Nimetab kohti, esemeid ja aineid, mis võivad olla ohtlikud (nt trepid, aknad, kuum toit jne); nimetab tegevusi mis võivad olla ohtlikud (talvel jääleminek, rattaga ilma kiivrita sõit jne);	Kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm;
17)	Teab helkuri kasutamise vajalikkust;	Teab jalgrattaga sõitmise nõudeid - kiiver; teab liiklusmärkide tähendust;	Teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita.

3.4 Vald kond Keel ja kõne

3.4.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk

Laps-

- 1) tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- 2) kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust;
- 3) tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

3.4.2 Valdkonna Keel ja kõne sisu:

- 1) keelkasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- 2) suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- 3) lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

3.4.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted:

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- 2) peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- 3) suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;

4) õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;

5) mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

3.4.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

KEEL JA KÕNE

NOOREM RÜHM		VANEM RÜHM	
<i>1,5 - 3 aastase lapse arengu eeldavad tulemused</i>	<i>3 - 4 aastase lapse arengu eeldavad tulemused</i>	<i>4-6 aastase lapse arengu eeldavad tulemused</i>	<i>6-7 aastase lapse arengu eeldavad tulemused</i>
1) Suhtleb täiskasvanuga esemetega tegutsemise ajal	Algatab ise aktiivselt suhtlust;	Algatab ja jätkab täiskasvanuga dialoogi ka väljaspool tegevussituatsiooni, nt vahetab vesteldes muljeid oma kogemuste põhjal; kasutab ja mõistab suhtlemisel nalja;	Tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
2) eelistab suhtluspartnerina peamiselt tuttavat täiskasvanut	Kommenteerib enda ja kaaslaste tegevust (räägib, mida tehti) 2-3 lausundiga;	Kasutab õigesti mõningaid viisakusväljendeid; annab edasi kuulnud teksti sündmuste järgnevust, põhjusi ning tegelaste käitumist täiskasvanu suunavate küsimuste/korralduste abil;	Saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
3) Kasutab suheldes mitteverbaalseid vahendeid (osutamist) koos üksikute sõnadega.	Räägib 2-3 lausungiga mõnest hiljuti kogetud emotsionaalsest kogemusest;	Mõistab teksti, mis pole otseselt seotud tema kogemusega; püsib teemas, vajaduse korral läheb kaasa teiste algatatud teemamuutusega;	Suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
4) Vastab täiskasvanu küsimusele ja korraldusele tutavas situatsioonis mingi tegevuse, hääliksuse või 1-2 sõnalise ütlusega.	Jutustab pildiseeria järgi, öeldes iga pildi kohta ühe lausungi;	Jutustab nähtust, tehtust ja möödunud sündmustest 3-5 lausungiga (nt mida ta tegi kodus pühapäeval); jutustab pildi või kogemuse põhjal seotud	Jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;

		lausungitega;	
5) Kasutab nimi- ja tegusõnu (nt näu p.o. kiisu, anna opa p.o. võta sülla), ase- ja mäarsõnu (nt. Siia, seal, nii).	Kasutab kõnes eri tüüpi lihtlauseid, sh koondlauseid;	Kasutab kõnes omadussõna võrdlusastmeid (suur-suurem- kõige suurem); kasutab kõnes õigesti saava ja rajava käände vorme (saab lauljaks, jookseb kivini);	Kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
6) Kasutab tuttavas situatsioonis ja tegevuses grammatiliselt vormistamata 1-2 sõnalisi lauseid (nt Miku õue p.o. Mikk tahab õue minna).	Kasutab kõnes õigesti tegusõna lihtmineviku vorme (nt sõitis, laulis);	Kasutab kõnes õigesti enamikku nimisõna käändevorme mitmuses(ilusatel lilledel); kasutab kõnes enamasti õigesti umbisikulist tegumoodi (loetakse, pesti);	Kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses;
7) Kasutab üksikuid käänd- ja pöördevorme juhuslikult mõne sõna puhul (nt ainsuse omastav, osastav, tegusõna 3. pööre). Kasutab sõnu enamasti ühes, üksikuid sõnu juhuslikult 2-3 vormis.	Kasutab kõnes objektide osade/detailide nimetusi ja kasutab kõnes liitsõnu;	Moodustab vajaduse korral sõnu uudsete või võõraste objektide, nähtuste või tegevuse tähistamiseks (tikkudest maja – tikumaja); Mõistab samatüveliste sõnade tähenduste erinevusi (joonistaja, joonistus, jooneline);	Valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
8) Hääldeb sõnades õigesti häälduslikult lihtsamaid häälikuid, nt a,e,i,o,u,,p,m,t,l. Hääldeb õigesti monad üksikut lühikest sõna.	Kasutab oma kõnes tuttavaid 2-3 silbilisi sõnu õiges vältes ja silbistruktuuris;	Hääldeb õigesti kõiki emakeele häälikuid; kordab järele ja hääldeb ise õigesti kõiki emakeele häälikuid ja tuttava tähendusega sõnu;	Hääldeb oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid
9) Väljendab kõnes monad järgmistest suhetest: eituse (ei taha), kuuluvus (tädi kusikas), asukoht (emme siia), omadus (auto katki), subjekti-objekti suhe (issi	Tunneb ära ja nimetab üksikuid tähti;	Tunneb kuulates iseseisvalt ära hääliku häälikute reas ja sõnades (v.a häälikuühendis); määrab hääliku asukoha (alguses, lõpus, keskel)	Tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirja- ja pildis ära mõned sõnad;

anna pall).		häälikuühendita sõnu;	
10) Vaatab koos täiskasvanuga pildiraamatuid, täiendab täiskasvanu juttu osutamisega pildile või üksiku sõna ütlemisega pildi kohta.	Matkib lugemist ja kirjutamist, kritseldades kriidi või pliiatsiga;	Kirjutab õigesti üksikuid sõnu trükitähtedega (nt oma nime); loeb üksikuid sõnu kindlas situatsioonis (nt poe- ja tänavanimed, sildid);	Kirjutab joonistähtedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;
11)	Loeb peast kuni 2 realisi luuletusi;	Loeb peast kuni 4 realisi liisusalme/ luuletusi; loeb peast luuletusi ja liisusalme;	Teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

3.5 Valdkont Matemaatika

3.5.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk

Laps-

- 1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- 2) järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- 3) tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- 4) mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude seas;
- 5) mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- 6) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- 7) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

3.5.2 Valdkont Matemaatika sisu:

- 1) hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- 2) suurused ja mõõtmine
- 3) geomeetrilised kujundid.

3.5.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- 2) harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- 3) seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunatakse sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- 4) suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);

- 5) toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektide sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

3.5.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti MATEMAATIKA

NOOREM RÜHM		VANEM RÜHM	
<i>1,5 -3 aastase lapse arengu eeldavad tulemused</i>	<i>3 - 4 aastase lapse arengu eeldavad tulemused</i>	<i>4-6 aastase lapse arengu eeldavad tulemused</i>	<i>6-7 aastase lapse arengu eeldavad tulemused</i>
1) Rühmitab esemeid ühe sarnase tunnuse (värvus, kuju, suurus vms)järgi hulgaks.	Otsustab, kas nimetatud ese kuulub (ei kuulu) moodustatud hulka;	Rühmitab esemeid, olendeid kahe erineva tunnuse alusel (rühma lapsed on poisid ja tüdrukud); tunneb numbrimärke;	Määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;
2) Leiab erinevate esemete hulgast palju ja üks.	Paarid moodustamisega (üks ühesesse vastavusse seadmisega) saab teada, et esemeid on võrreldavates hulkades sama palju;	Võrdleb esemete hulki paaridesse seades, ning otsustab, mida on rohkem kui, vähem kui; võrdleb arve (on suurem kui, on väiksem kui);	Võrdleb hulki, kasutades mõisteid <i>rohkem, vähem, võrdselt</i> ;
3) Loendab asju kolme piires ning vastab küsimusele miti on?	Loendab 5 piires ja tunneb arvude rida;	Tutvub arvudega 10ni; loendab 12 piires. Teab arvude rida 12ni;	Teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
4)		Paneb kokku kahe hulga esemed ja liidab;	Liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke + , - , =;
5)		Võtab ühest hulgast esemeid ära ja lahutab;	Koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
6) Näeb ja leiab esemetes erinevusi (suur-väike).	Võrdleb (järjestab) kahte eset suuruse (suurem – väiksem), pikkuse (pikem – lühem), laiuse (laiem – kitsam) järgi ning	Järjestab 3 eset suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi; leiab vaadeldavast objektist silma järgi	Järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);

	kasutab mõisteid;	suurema-väiksema-sama suure ning kontrollib objekte kõrvutades;	
7)		Määrab vasakut ja paremat poolt; Määrab eseme asukohta teise eseme suhtes: all – peal, kohal, keskel, äärel, vasakul – paremal;	Rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;
8) Orienteerub oma kehal ja näitab, mis asub ülal-all, kõrval, ees-taga.	Määrab teiste laste ja esemete asukohta enda suhtes: ülal – all, ees – taga (minu ees, minu taga jne);	Määrab enda asukohta teiste laste ja asjade suhtes (seisan Alo taga, olen tahvli ees); orienteerub ruumis (õues) juhendite järgi;	Kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;
9)			Oskab öelda kellaega täistundides
10) Vestleb ööle ja päevale iseloomulikust ning matkib tegevusi mängus.	Eristab hommikut ja õhtut (kirjeldab tegevusi);	Teab ööpäeva osi hommik – päev – õhtu – öö; kirjeldab tegevusi eile – täna – homme; kirjeldab tegevusi erinevatel nädalapäevadel ja teab nädalapäevade järjestikuseid nimetusi;	Nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva;
11)		Hindab kaugust silma järgi;	Mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nööri vms);
12)		Järjestab esemeid kõrguse järgi (kõrgem – madalam); mõõdab pikkust, laiust ja kõrgust kokkulepitud mõõtevahenditega;	Eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (kroon, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
13) Leiab samasuguse kujundi peale-, kõrvuti- või	Eristab kolmnurka ning leiab kujunditega sarnaseid	Näeb ja oskab kirjeldada ruudu ning ristküliku sarnasusi	Leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku,

<p>sisseasetamise teel. Kompimise- veeretamisega eristab ümmargusi ja kandilisi esemeid, sh ringi ja ruutu.</p>	<p>esemeid rühmatoast, õuest ja tänavalt;</p>	<p>ja erinevusi ning leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast; Koostab mustreid, laob pilte kujunditest ja rühmitab kujundeid vormi, suuruse, värvuse vm järgi;</p>	<p>ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid.</p>
---	---	---	--

3.6 Valdkont Kunst

3.6.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk

Laps-

- 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 3) vaatab, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- 4) kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- 6) vaatab kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

3.6.2 Valdkonta Kunst sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- 2) kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- 3) tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

3.6.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- 2) suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlusel tehtud tähelepanekuid;
- 3) kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- 4) arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- 5) julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;

- 6) viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- 7) suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellise viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödese tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

3.6.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti KUNST

NOOREM RÜHM		VANEM RÜHM	
<i>1,5 - 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>3 - 4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>4-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>
1) Tõmbab erineva suunaga jooni ja kritseldab	Tunneb rõõmu kunstitegevuses osalemisest;	Valib mõtte teostamiseks sobivaimana tunduvad vahendid; võrdleb heledamaid ja tumedamaid värvitoone ning tunneb sinist, kollast, punast, rohelist, valget, musta, pruuni ja roosat värvi;	Leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nende vahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil;
2)	Leiab ümbritsevas juhendamise toel sinise, kollase, punase ja roheline värvi;	Koostab elementidest lihtsa kordumisskeemiga mustririba eseme ääri kaunistamiseks (tass, taskurätt); valib kaunistusmotiivi ja kannab juhendamisel šablooni või templi abil sell omavalitud kohale esemele (kruusil, taldrikul, pluusil jne);	Väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeolusid ja fantaasiaid;
3) Mudib ja tükeldab voolimismaterjali. Vajutab tükikesi alusele, surub kokku,	Õpetajat jäljendades muljub ja näpistab, rullib ja veeretab voolimismaterjali;	Õõnestab ümarvorme süvendit pöidlaga vajutades; Muudab voolimismaterjalidel	Kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;

venitab, annab mingi kuju nt. uss, komm.		kuju neid pigistades ja venitades;	
4) Tõmbab erineva suunaga jooni, kritseldab. Vahetab erivärvi pliiatseid. Teeb kaarjaid jooni, ringe ja seletab juurde mida teeb.	Tekitab iseseisvalt jämedate joonistusmaterjalidega erinevaid jälgi, püsides paberi piires;	Jooni ja kujundeid ühendades joonistab sümbolitega, mis täienevad ja muutuvad keerukamaks; Joonistab ning värvib pindu värvi- ja viltpliiatsitega, kriitide ja sõega, muutes joonte tihedust;	Kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;
5) Kasutab ühte või kahte värvi. Maalib suurele pinnale triipe, täppe, trükkimine. Nõusolekul kasutab näpuvärve. Täidab pesukäsnaga erinevaid pindu.	Tõmbab pintsliga erineva suunaga jooni, teeb täppe ning katab pindu;	Võtab pintslile vajaduse korral lisaks värvi ja katab pindu; Teeb objektidele väiksemaid detaile pintsli -vajutuste ja – tõmmetega;	Keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;
6) Käriatab ja kortsutab pabeririba. Kleebib ette antud detaile.	Trükib näpuvärvidega sõrmede ja kogukäega;	Rebib ja lõikab paberist ribasid ja kujundeid ning kleebib need sõltuvalt töö olemusest; Valib meelepärased meisterdamisvahendid (looduslikku ja tehismaterjali, paberit jms) ning neid omavahel ühendades või materjale kombineerides loob oma töö;	Loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;
7)	Katab aluspinna liimiga, puistab sellele erinevaid objekte ja liimib kujundeid;	Ei kata maalides juba küllaldaselt kaetud pinda korduvalt; Jutustab küsimuste toel, mida ta on oma töödes kujutatud, ning	Koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;

		nimetab, mis materjale ta on oma töös kasutanud;	
8)	Näitab teistele oma tööd kui kunstiteost ja räägib sellest;	Lükib paelale, traadile vms auguga esemeid; Suhtub heasoovlikult kaaslaste töödese;	Kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.

3.7 **Valdkond Muusika**

3.7.1 **Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk**

Laps-

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- 2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- 3) suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- 4) suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

3.7.2 **Valdkonna Muusika sisu:**

- 1) laulmine;
- 2) muusika kuulamine;
- 3) muusikalis-rütmiline liikumine;
- 4) pillimäng.

3.7.3 **Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted**

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) on esikohal emotsionaalne ja aktiivne musikaalne tegevus;
- 2) kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis –loomingulisi võimeid, samuti kultuurilisi-sotsiaalseid aktiivsust ning väärtushinnangud;
- 3) arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- 4) kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu *Keel ja kõne*, *Kunst* jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- 5) seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, musikaalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- 6) muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

3.7.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

MUUSIKA

NOOREM RÜHM		VANEM RÜHM	
<i>1,5 - 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>3 - 4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>4-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>
1) Kuulab ja jälgib õpetaja laulu	Huvitub laululistest tegevustest; püüab õpetajaga kaasa laulda;	Laulab rühmaga samas tempos; Laulab väljahingamisel loomuliku häälega;	Laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega;
2)	Osaleb laulude esitamisel;	Laulab peast lihtsamaid rahvalaule; Laulab peast teistega koos mõningaid rahva- ja lastelaule;	Laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansamblis kui ka üksi;
3) Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast	Reageerib emotsionaalselt muusika iseloomule;	Kuulab laulu ja muusikapala; Kuulab laulu või muusikapala huviga;	Suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
4)	Tunneb kuulmise järgi ära mõningaid õpitud laule;	Väljendab kuulatud muusika tajutud meeolusid erinevate muusikaliste tegevuste kaudu, näiteks järgib tempot ja rütmi kehalise liikumisega või, tundes ära õpitud laulu, hakkab kaasa laulma;	Eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu;
5)	Eristab kuulates rütmipille tämbri järgi;	Mängib ja tunneb kuulates tämbri järgi ära õpitud rütmipille;	Eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
6) Mängib õpetaja ettenäitamisel kaasa kuulatud muusikale	Mängib muusikat kuulates, liikudes ja lauldes kaasa pulssi	Mängib rütmipille (kõlakarpi, trummi, kuljuseid, pandeirat)	Mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud

kehapillil (plaksutab, patsutab kaasa pulssi või rütmi)	või rütmi kehapillil, kõlapulkadel, randmekuljustel, väikesel trummil ja marakal;	muusika kuulamise, liikumise ja laulmise saateks; Mängib rütmisaateid lasteriimidele ja – lauludele;	lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge;
7)		Ansamblimängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühes tempos;	Mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansambelis;
8) Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt laulu tekstile (näit. Paigaltammumine, keerutamine üksikult, koosjalu hüplemine, lehvitamine, käte peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kükitamine).	Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika meeleolule, arvestades pulssi ja meetrumit (nt kõnd ja jooks, päkkadel kõnd, keerutamine paarilisega);	Väljendab muusika meeleolu liikumise kaudu; Muudab liikumist muusikaosade ja muusikaliste väljendusvahendite vaheldumise põhjal (tempo, dünaamika, register); arvestades pulssi ja meetrumit;	Liigub vastavalt muusika meeleolule;
9)	Osaleb laulumängudes;	Tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente (nt põlvetõstekõnd ja – jooks, liikumine hanereas ja ringis); Esitab õpetaja seatud tantse, kasutades õpitud tantsu elemente;	Väljendab ennast loovalt muusikalise-rütmilise liikumise kaudu.

3.8 Valdkontd Liikumine

3.8.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk

Laps-

- 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- 2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- 3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- 4) mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- 5) järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

3.8.2 Valdkonna *Liikumine* sisu:

- 1) kehalise kasvatusalased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- 2) põhiliikumised;
- 3) liikumismängud;
- 4) erinevad spordialad;
- 5) tants ja rütmika.

3.8.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõisted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, painduvus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- 2) rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine jms.
- 3) peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- 4) suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;

- 5) mitmekesisatakse põhiliikumiste, koordineerimise, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

3.8.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

LIIKUMINE

NOOREM RÜHM		VANEM RÜHM	
<i>1,5 - 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>3 - 4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>4-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>
1) Sooritab harjutusi aktiivselt ja entusiastlikult;	Sooritab harjutusi aktiivselt ja entusiastlikult;	Teab spordivahendite nimetusi, kasutab erinevaid vahendeid ohutult, sobival viisil ja kohas; Talub kaotust võistlusmängudes;	Keskendub sihivahenditeks kehaliseks tegevuseks;
2) Liigub õpetaja juhendamisel ohutult. Könnib piiratud pinnal	Liigub õpetaja juhendamisel aktiivselt;	Sooritab harjutusi õpetaja korralduste ja sõnalise seletuse järgi; Õpitud tegevustes kasutab ohutuid liikumisviise;	Peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;
3) Säilitab joostes ja kõndides sihi.	Teeb koordineerimise, tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi;	Teeb harjutusi väikevahenditega; Ronib varbseinal vahelduva sammuga ning täidab lisäülesandeid;	Sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised;
4) Sooritab ettenäitamise ja juhendamise järgi asendid ja liikumisi	Sooritab võimlemisharjutusi eri asenditest ja erinevate vahenditega;	Sooritab juhendamisel kuni neljast harjutusest koosnevat kombinatsiooni; Sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi;	Sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi;
5) Ronib ning roomab üle ja läbi väikeste takistuste	Ronib ning roomab ette ja läbi väikeste takistuste;	Teeb koordineerimise, tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi; Sooritab staatilist tasakaalu nõudvaid	Säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel;

		harjutusi;	
6) Jookseb veereva vahendi (palli, rõnga)järel.	Hüpitab käes palli ja jälgib selle suunda;	Sooritab põhiliikumisi kombinatsioonides ja õpitud harjutustes; Käsitseb väikevahendeid aktiivses tegevuses;	Kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;
7) Mängib vabamängus iseseisvalt	Teeb kaasa kuni 500 m pikkuse rännaku ja püsib kolonnis;	Algatab iseseisvalt mängu; Suudab sõita tõukerattaga ja kahe rattalise rattaga;	Matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel;
8) Sobitab juhendaja abil liikumist muusika järgi	Sooritab õpetaja juhendamisel liigutusi muusika järgi erinevas tempos;	Plaksutab ja liigub vastavalt rütmile; Kasutab lihtsaid tantsusamme üksi ja rühmas tantsides;	Sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi;
9) kasutab liikudes rütmipille juhendaja abil	Kõnnib, jookseb ja hüpleb rütmiliselt muusika järgi;	Liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele; Kohandab oma liigutusi etteantud rütmiga;	Liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
10) Istub kelgul ja hoiab tasakaalu mäest laskudes	Sõidab kelguga iseseisvalt nõlvakust alla;	Veab üksi, kahekesi, kolmekesi kelgul kaaslast; Suusatab vahelduva libiseva sammuga;	Kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne);
11) Mängib koos juhendajaga ning kaaslastega kõnni- ja jooksumänge;	Mängib koos juhendajaga ning kaaslastega kõnni- ja jooksumänge;	Pingutab end rühmategevustes ühise eesmärgi nimel; Mängib kollektiivseid võistlusmänge;	Mängib sportlike elementidega mängu (korvpall, jalgpall jne);
12)	Mängib matkiva viisiga 1-2 reegluga kõnni- ja jooksumängu;	Mängib 2-4 reegluga liikumismänge; Osaleb jõukohastes teatevõistlustel;	Peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;
13)	Valib õpetaja korraldusel teiste riietuste hulgast välja võimlemisriided;	Järgib meeldetuletamise korral hügieeninõudeid; Mõistab hügieeninõuete olulisust.	Nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.

3.9 Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted, korraldus (päevakava koostamine, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus, sealhulgas suveperioodil) ja õpikäsitlus.

Jõõpre lasteaias toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles.

3.9.1 Jõõpre lasteaias õppe- ja kasvatustegevuse korraldamise põhimõteteks on:

- Lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine;
- Lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine;
- Lapse loovuse toetamine;
- Mängu kaudu õppimine;
- Humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine;
- Lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine;
- Lapsele turvatunde, eduelamuste tagamine;
- Üldõpetusliku tööviisi rakendamine;
- Kodu ja lasteasutuse koostöö;
- Eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.

3.9.2 Õppeaasta korraldus

- Lasteasutus korraldab õppe- ja kasvatustegevust õppeaastati. Õppeaasta algab 1. septembril ning kestab 31. augustini. Aktiivne õppeperiood lasteaias toimub 1. septembrist kuni 31. maini. Suvekuudel toimub õpitu kordamine ja kinnistamine ning põhirõhk on mängulisel õuetegevusel.
- Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale päevarütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.
- Iga õpetaja kavandab õppe- ja kasvatustegevuse ning koostab õppe- ja kasvatustegevuse kava rühmale, kus ta on õpetajaks. Lühimaks kavandatavaks perioodiks on üks nädal. Pikemaks perioodiks on üks õppeaasta.

- Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab pedagoog lapse arengu taset, vanust ning lapse huve. Lapse kasvades ja arenedes lähtutakse õppesisu valikul üldjuhul põhimõttest – lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.
- Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel esitatakse kavandatava perioodi (nädal, aasta) eesmärgid, temaatika, õppesisu ja –tegevused. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.
- Rühma õppe- ja kasvatustegevus viiakse läbi esteetilises ja turvalises ning üksi ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas. Õppe- ja kasvatustegevus seotakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse loomulikus keskkonnas.
- Tegevuskoha valikul arvestatakse nii üldisi kui ka valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgi, eri valdkondade sisude ja tegevuste lõimimist, tegevusteks vajalikke vahendeid ning pedagoogide ja personali kaasamist.

3.9.3 Õpikäsitlus

- Õppimine on pidev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu.
- Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, kultuurilist tausta, vanust, sugu, tervislikku seisundit jms. Pedagoogid on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad.
- Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.
- Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:
 - Kavandada oma tegevust, teha valikuid;
 - Seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
 - Kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
 - Arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;

- Hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- Tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ja tulla toime ebaõnnestumistega.

3.10 Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ning korraldus.

1. Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.

2. Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid viivad vaatlusi läbi kindla plaani alusel ning lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes.

3. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused.

4. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatud ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

5. Lasteasutuse pedagoogiline nõukogu otsustab, milliseid meetodeid kasutada lapse arengu hindamisel. Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.

6. Vähemalt üks kord õppeaastas viib pedagoog lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguestluse, mis:

- 1) annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
- 2) selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.

7. Lapse arengu hindamise ja arenguestluse tulemus dokumenteeritakse „Isikuandmete kaitse seaduses” sätestatud tingimustel.

3.11 Hinnatavad üldoskused

3.11.1 Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnitab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

3.11.2 Hinnatavate üldoskuste aasta üldeesmärk:

Laps asub mängus teise inimese positsioonile, nähes niimoodi maailma oma rolli kaudu, samastab end mängitava rolliga, elab läbi nii siiraid ja sügavaid tundeid.

Noorem rühm

Kujuneb rollimäng, laps võtab endale täiskasvanu teatud rolli ja hakkab tegutsema rollile vastavalt (ema, autojuht, müüa);

Vanem rühm

Rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;

Eeldatavad mänguoskused vanuseti.

MÖMMIKUTE RÜHM 1,5 – 4 a.		MÜRAKARUDE RÜHM 4 – 7 a.	
<i>1,5 - 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>3 - 4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>4-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>
1)Mäng on suunatud mängijale enesele	Mängib mitu minutit järjest;	Mängib koos teiste lastega ja arvestab mängureegleid; Mängib püsivalt üksi 20 min;	Tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;
2) Matkib tegevusi, mida on vahetult näinud või kogenud.	Kujuneb rollimäng, laps võtab endale täiskasvanu teatud rolli ja hakkab tegutsema rollile vastavalt (ema,	Tüdrukud kalduvad mängima tüdrukutega ja poisid poistega; Mängib koos teiste lastega ühismänge, mis nõuavad rühmas	Rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;

	autojuht, müüa);	otsustamist, endale rollide võtmist, ausat mängu;	
3) Toob mängu uusi tegevusi, näit paneb lauale nukunõud ja hakkab nukku söötma. Mängib mitmesuguseid episode pereelust	Kujuneb huvi teatud mänguteemade vastu (lasteaed, kool, kauplus jne);	Pingutab tublisti, et lihtsates mängudes järjekorra temani jõudes edukas olla; Organiseerib ise mängu;	Algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu;
4) Soovib matkida täiskasvanut, immitteerib kuulnud lugude tegelaste häälsusi ja käitumist ning ütleb üksikuid kergemaid lauseid	Täidab keerulisemaid ja mitmekesisemaid ülesandeid;	Oskab oma võimeid mängukaaslastega hinnata; Sõnastab ja järgib mängureegleid;	Täidab mängudes erinevaid rolle;
5) Ei tegutse sihikindlalt, lihtsalt tõstab, viskab, võtab välja, paneb sisse, avab, suleb, keerutab ja kopsib, st tutvub mänguasjade omadustega. Tasapisi hakkab ehitama lihtsamaid torne, auguga rõngaid vardale lükkima, erineva suurusega asju üksteise sisse toppima.	Õpib mängima koos kaaslastega kestvamalt ja sõbralikumalt;	Tahab mängida hoogsaid- ja liikumismänge; Valib vajalikud vahendid, vajaduse korral meisterdab puuduva mänguvahendi või ehitab vajalikud ehitised;	Järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
6)	Mängib kõrvuti, teisi segamata ning ühendab koosmängus oma mänguhuve teiste huvidega;	Osaleb täringumängudes; Mängusüžeed on loovamad ja keerukamad;	Suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
7)	Ootab oma järjekorda;	Mängib rollimänge; Lepib kokku mängukaaslastega rollid;	Tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;
8) Sõlmib ja lõpetab sõprus suhteid kergesti;	Kooskõlastab tegevust teiste tegevusega;	Oskab mängus kaotada;	Kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

3.11.3 Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Tunnetus- ja õpioskuste aasta eesmärk

Mõmmikute rühm:

Omandab uusi teadmisi praktiliste olukordade, kogetud emotsioonide, kujutluste ja kõne kaudu;

Mürakarude rühm:

Suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;

3)Eeldatavad tunnetus- ja õpioskused vanuseti

NOOREM RÜHM		VANEM RÜHM	
<i>1,5 - 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>3 - 4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>4-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>
1) hangib ümbrusest aktiivselt infot ning loob selle hankimiseks ise uusi võimalusi. Keskendub lühikeseks ajaks ühele tegevusele, silmatorkavale stiimulile või omadusele	Oskab osaliselt oma tegevusi plaanida ja organiseerida ning tegutseb iseseisvalt otsese juhendamiseti, kuid autoriteetide toel;	Reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga, hakkab oma tegevust planeerides ja korraldades kasutama sisekõnet; Kasutab kujutlusi luues ja tegevusi planeerides sisekõnet; keskendub tegevusele vähemalt 20-30 minutit;	Saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
2) Tegutseb teistega kõrvuti ja osaleb ühistevuses	Plaanib minakeskse kõne abil oma tegevust ja lahendab	Tema keeleline areng võimaldab lahendada	Mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab

vahelduvas vormis. Mängib teiste lastega lihtsamaid igapäevaseid olukordi ja tegevusi kajastavaid rollivahetuse mängu.	probleeme;	ülesandeid ja probleeme ning saavutada kokkuleppeid; Kasutab kõnet info saamiseks, tegelikkuse adumiseks ning uute teadmiste omandamiseks;	kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
3) Loob tegevuse kaudu seoseid kõnega; sõnad ja objektid saavad tema jaoks mõiste tähenduse. Suhtleb valdavalt 1-2 sõnaliste lausetega nii mängus kui ka igapäevategevustes peamiselt tuttava täiskasvanuga ning kasutab mitteverbaalseid suhtlusvahendeid (osutamine, miimika).	Hangib tänu keeleoskusele uut teavet; tema kõne toetub mälule ning sõltub sellest, kellega ja mis olukorras ta koos on;	Konstrueerib, katsetab ja uurib erinevaid võimalusi, kasutades nii sümboleid, kujutlusi kui ka reaalseid esemeid ja objekte; Järgib ühistegevustes reegleid ja suudab neid selgitada;	Tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi;
4) räägib ja saab aru üksnes sellest, mida ta tajub	Saab aru mõistatustest ja lihtsamatest piltlikest võrdlustest;	Osaleb erinevates mänguliikides ja loovtegevustes; Osaleb aktiivselt käelistes ja loovtegevustes;	Kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;
5) Tunneb huvi raamatute vastu ning mõistab lihtsaid realistlikke jutukesi, mis seostuvad tema enda kogemustega	Huvitub võistlusmängudest ja tahab olla edukas; järgib lihtsaid reegleid;	Räägib esemetest, mis pole kohal, ja olukordadest, mis toimusid minevikus või leiavad aset tulevikus, ning fantaseerib; Kasutab sidusat kõnet, tema dialoog on suunatud rohkem iseendale;	Tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
6) tunnetab keskkonna mõju, avastab seoseid oma tegevuse ja selle tagajärje vahel, lihtsamaid põhjuse-	Liigitab lihtsamate üldmõistete või mitme tunnuse järgi; keskendub tegutsedes mitmele nähtavale ja eristavale tunnusele	On ettekujutus numbritest, tähtedest ja sümbolitest; Saab aru asjade suhetest ja	Suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;

tagajärje suhteid ning saab aru kuuluvusest ja erisusest	ning jaotab oma tähelepanu;	omadustest ning ajalis-ruumilisest järjestusest;	
7) Sobitab erinevaid materjale ja esemeid. Rühmitab ühe nähtava omaduse järgi	Saab aru arvmõistest; huvitub tähtedest;	Oskab vaadelda ning märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid; Kasutab teadmisi igapäevastes situatsioonides, nii uude kui ka sarnases olukorras;	Rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;
8) Omandab uusi seoseid vahetu, korduva ja aktiivse tegutsemise ning käelise tegevuse kaudu. Kasutab omandatud teadmisi, seoseid ja tegevusi samas situatsioonis ning kontekstis, kannab üle lihtsamaid seoseid ning kasutab neid sarnastes ülesannetes ja olukordades.	Omandab uusi teadmisi praktiliste olukordade, kogetud emotsioonide, kujutluste ja kõne kaudu;	Omandab teadmisi kogemuste ja kõne kaudu, tegutseb aktiivselt ning lahendab probleeme; Kasutab uute teadmiste omandamisel meeldejätmise strateegiaid juhuslikult;	Kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.

3.11.4 Sotsiaalsed ja enesekohased oskused

- Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.
- Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

Mürakarud:

Järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme, hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise

Mõmmikud:

Saab hakkama elementaarse eneseteenindamisega. Teab oma nime, vanust ja sugu.

- Eeldatavad sotsiaalsed oskused vanuseti:

NOOREM RÜHM		VANEM RÜHM	
<i>1,5 - 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>3 - 4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>4-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>	<i>6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused</i>
1)	Väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele;	Hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid; Tajub ja mõistab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestluses;	Püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
2)	Tahab olla iseseisev, kuid sageli ei ole tal endal suutlikkusest realistlikku ettekujutust;	Väljendab oma emotsioone ja räägib nendest; Seab endale eesmärgid ja üritab neid ellu viia;	Tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
3)	Saab hakkama eneseteenindamisega (riietub, sööb, joob iseseisvalt), tal on kujunenud tualetiharjumused;	Suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt ning orienteerub oma suutlikkuses; On oma tegevustes orienteeritud	Hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;

		tunnustusele, tähelepanule ja emotsionaalsele toetusele;	
4)	Teab oma nime, vanust ja sugu ning märkab soolisi erinevusi;	Suudab kuigivõrd vastutada oma tegevuse eest; Eelistab omasoolisi mängukaaslasi;	Osaleb rühma reeglite kujundamisel;
5)	Seab endale mõningaid eesmärgid ja täidab neid;	On tundlik teiste hinnangute suhtes, need mõjutavad tema enesehinnangut; Kujunevad esimesed sõprussuhted;	Oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
6)	Väärtustab oma saavutusi, ent vajab oma tegevuse tunnustamist ja täiskasvanu tähelepanu;	Imiteerib täiskasvanu tegevusi ja rolle, kasutades tema sõnavara ja maneere; Suudab lühikest aega ilma täiskasvanu kontrollita rühmas mängida ning teha koostööd omal viisil;	Loob sõprussuhteid;
7)	Püüab vahel teisi abistada ja lohutada;	Eelistab sootüübilisi mängu; Järgib mängudes ja tegevustes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt;	Saab aru oma-võõrasühine tähendusest;
8)	Tal on mõningane ettekujutus teiste inimeste tunnetest ja mõtetest;	Naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust; Oskab reegleid teistele selgitada;	Teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;
9)	Osaleb lühikest aega ühistegevuses eakaaslastega, kuid eelistab üht mängukaaslast rühmale;	Teeb eesmärgi saavutamiseks koostööd, jagab ja vahetab; Järgib sotsiaalset rutiini;	Mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
10)	Saab aru lihtsamatest seltskonnas käitumise reeglitest ning järgib neid igapäevases suhtluses;	Aktsepteerib reegleid, kogemusi ja muutusi;	Järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;

11)	Püüab täita kodukorra reegleid;	Jälgib reeglite täitmist teiste poolt;	Selgitab oma seisukohti.
12)	Arvestab reegleid mängudes ja tegevustes, mida juhib autoriteet;	Kõne areng võimaldab arusaamatusi lahendada verbaalselt;	Suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada;
13)	Saab aru valetamisest kui taunitavast käitumisest;	Oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte;	Kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;
14)	Huvitub võistlusmängudest ning tahab olla edukas;		Oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
15)			Algatab mängu ja tegevusi;
16)			Tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
17)			Teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda
18)			Saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused
19)			Kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.

3.12 Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus.

- Erivajadustega laps on laps, kelle võimetest, tervises seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.
- Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor.
- Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi/eripedagoogi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga lapsele individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

3.13 Lapsevanematega koostöö põhimõtted.

- Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd. Mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.
- Pedagoog teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Pedagoog loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatustegevustes.
- Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele.
- Lastevanemate ja hoolekogu kaasamine erinevate ürituste planeerimisel ja läbiviimisel.

3.14 Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Õppekava kuulub läbivaatamisele igal õppeaastal juunikuul jooksul.

Ettepanekud õppekava täiustamiseks arutatakse läbi pedagoogilises nõukogus ja hoolekogus.

Õppekava muudatused kinnitab direktor.

LISA 1 Koolivalmiduskaart

KOOLIVALMIDUSKAART nr.

LAPSE NIMI

Käis Jõõpre lasteaias ajavahemikus-

TULEMUSED	SAAB HAKKAMA	VAJAB HARJUTAMIST	TÄHELEPANEKUD
oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele			
mõistab korraldust grupile			
valitseb oma emotsioone			
suhtub õppimisse positiivselt-tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada			
saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused			
tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest			
oskab kuulata ja vaadelda			
tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi			
kavandab tegevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni			
julgeb esineda			
oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku			
oskab mängus kaotada märkab ja arvestab kaaslaste tundeid			
teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada			
liidab, lahutab 5 piires			
tunneb olulisemaid mõõtühikuid, raha			
tunneb kella täistunde			
orienteerumine ajas: aastaajad			
nädalapäevad			

tunneb geom. kujundeid			
tunneb kõiki tähti			
veerib 1- 2 silbilisi sõnu			
kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses			
häälikupikkuse eristamine			
sõnade häälimine			
kirjeldab pilti (vähemalt 3 lauset)			
kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid			
jutustab oma kodukohast			
teab peast luuletusi ja laule			
kirjutab trükitähtedega nime joonele			
kirjutab joonistähtedega 1-2 silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega.			
joonistab inimese detailselt			
valib meelepärased meisterdamismaterjalid ning neid omavahel kombineerides loob oma töö			
lõikab üsna täpselt mööda joont			
rebib paberist lihtsaid kujundeid			
voldib paberist näidise järgi			
oskab hüpaksummu			
oskab galoppüpet			
liigub ja liikleb ohutusnõudeid arvestades			
hoiab rütmi liikumisel ja laulmisel			

Lapsele on pakutud tugiteenuseid:

KUUPÄEV:

ÕPETAJAD:

ERIPEDAGOOG/ÕPPEJUHT:

LAPSEVANEM: